

FACTSHEET

Gebruik jeugdhulp iets gedaald ten opzichte van 2015

In 2015 is de jeugdhulp overgegaan naar de gemeenten. Om deze transitie goed te kunnen monitoren verstrekken gemeenten gegevens aan het CBS, die hierover periodiek publiceert. Onlangs werden de cijfers over het eerste half jaar van 2016 bekend gemaakt. Daardoor kunnen we een vergelijking maken tussen de eerste helft van 2015 en de eerste helft van 2016¹.

Het gebruik van jeugdhulp is in de provincie Groningen in 2016 iets gedaald ten opzichte van 2015. In Nederland is het gebruik gelijk gebleven. De daling in Groningen is toe te schrijven aan een afname van de ambulante jeugdhulp (zonder verblijf) in alle leeftijdscategorieën. In deze factsheet analyseren we de cijfers. Het betreft de aantallen jeugdigen die alleen gebruik maken van jeugdhulp, zonder combinaties van jeugdhulp met jeugdbescherming of jeugdreclassering.

In het kort

- Het totaal **aantal jeugdigen** van 0 tot 18 jaar dat jeugdhulp zonder verblijf krijgt is in de eerste helft van 2016 afgenomen ten opzichte van de eerste helft van 2015; jeugdhulp met verblijf is juist toegenomen;
- Ook het **aantal jeugdhulptrajecten** is iets afgenomen, 545 trajecten minder, dat is -3,5% ;
- Veel meer jongens dan meisjes krijgen jeugdhulp: 63% jongens, 37% meisjes. Hierin is geen verandering gekomen;
- Hoewel het gebruik van jeugdhulp toeneemt met de leeftijd, is er in alle leeftijdsgroepen een lichte daling te zien in de jeugdhulp zonder verblijf; bij jeugdhulp met verblijf is er een toename te zien in de jongste leeftijdsgroepen 0-4 en 4-12jarigen;
- Zeven op de tien jeugdigen met jeugdhulp zonder verblijf woont in een tweeoudergezin. Dat is niet veranderd sinds 2015. Ook naar herkomst van de ouders is er geen verandering sinds 2015. Negen op de tien jeugdigen met jeugdhulp zonder verblijf woont in een autochtoon gezin;
- De verwijzingen vanuit de gemeentelijke toegang is toegenomen in 2016, evenals de verwijzing naar jeugdhulp door huisartsen;
- Op één na alle Groninger gemeenten relatief meer jeugdhulpgebruikers dan landelijk.

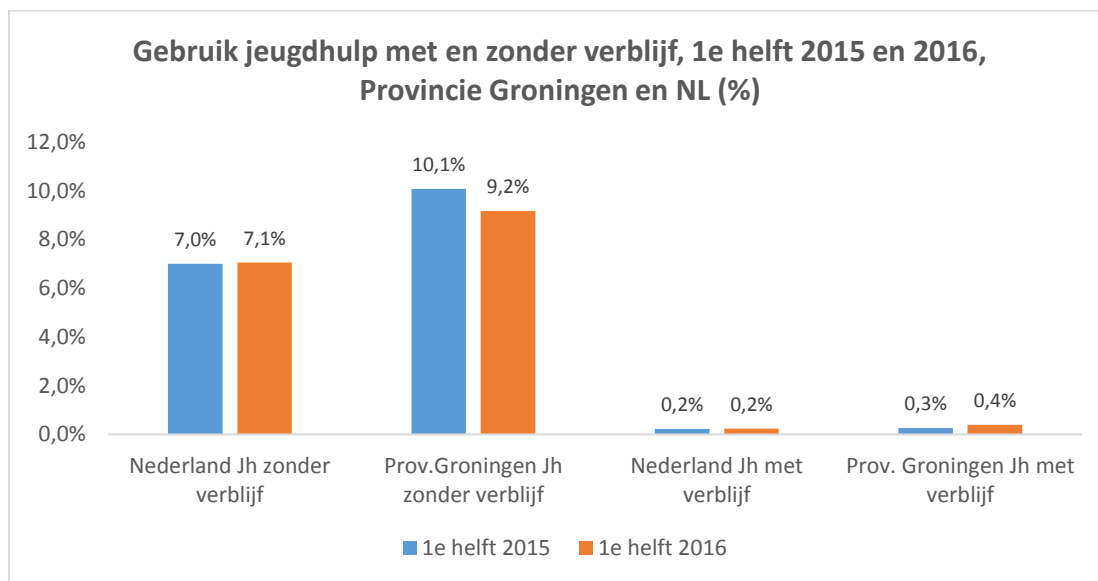
---

¹ De cijfers van 2015 zijn definitief, die van 2016 zijn voorlopig.

Jeugdhulp zonder verblijf is afgenomen ten opzichte van eerste helft 2015.

Het aantal jeugdigen dat jeugdhulp krijgt *zonder verblijf* in de provincie Groningen was in de eerste helft van 2015 totaal 10.735 jongeren van 0 t/m 17 jaar, in de eerste helft van 2016 waren dat er 9.665. Een afname van 1.070 minderjarigen. In percentages is dat een afname met 0,9 procentpunt, van 10,1% naar 9,2 % van alle minderjarigen in de provincie Groningen. Jeugdigen die deze vorm van jeugdhulp krijgen wonen thuis bij hun ouder(s).

Het aantal jeugdigen dat gebruik maakte van jeugdhulp *mèt verblijf* (in een pleeggezin, gezinstehuis, kliniek e.d.) is in de provincie Groningen toegenomen. In de eerste helft van 2015 waren dat totaal 275 jeugdigen, in de eerste helft van 2016 totaal 410 jeugdigen. In aantal een flinke toename van 135 jeugdigen, in percentages van alle minderjarigen een toename van 0,1 procentpunt. In Nederland is het gebruik van jeugdhulp in beide categorieën gelijk gebleven.

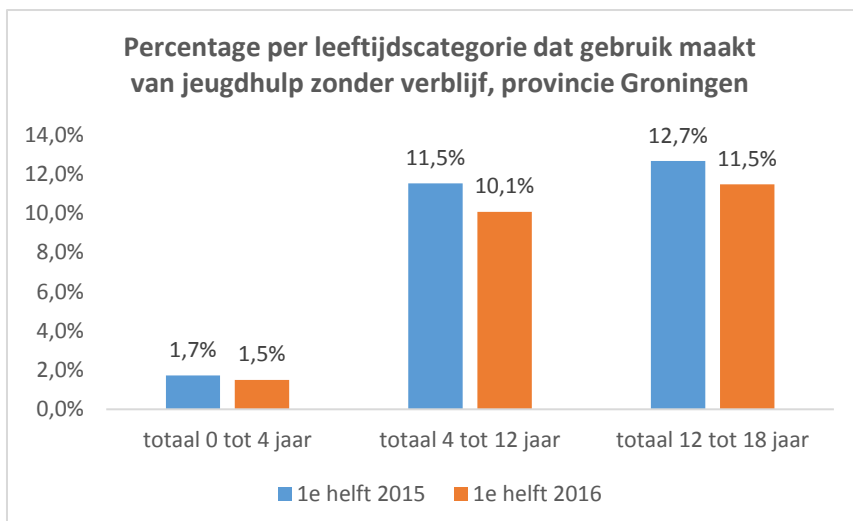
Meer jongens dan meisjes krijgen jeugdhulp

Meer jongens dan meisjes maken gebruik van jeugdhulp zonder verblijf : 63% jongens en 37% meisjes in de provincie Groningen. Dat is in beide jaren hetzelfde. In Nederland ligt de verhouding op 60%-40%.

Bij jeugdhulp *mèt verblijf* is de verhouding jongens-meisjes in Groningen in 2015 49%-51%, en in 2016 was dat 54%-46%. Hier is dus een verschuiving te zien van meer meisjes (2015) naar meer jongens (2016).

Gebruik jeugdhulp per leeftijdscategorie afgenomen in provincie Groningen

Hoe groot is het jeugdhulpgebruik bij de verschillende leeftijdscategorieën? In onderstaande figuur is te zien dat het gebruik van jeugdhulp zonder verblijf in Groningen toeneemt met de leeftijd. Van alle kinderen van 0 tot 4 jaar heeft rond de 1,6 % te maken met jeugdhulp. In de leeftijdsgroep 4 tot 12 jaar is dat al 10-11%, en in de leeftijd 12 tot 18 jaar is het 11-13%. Als we de eerste helft van 2015 vergelijken met de eerste helft van 2016 dan is te zien dat in alle leeftijdsgroepen het jeugdhulpgebruik gelijk is **afgenomen**.

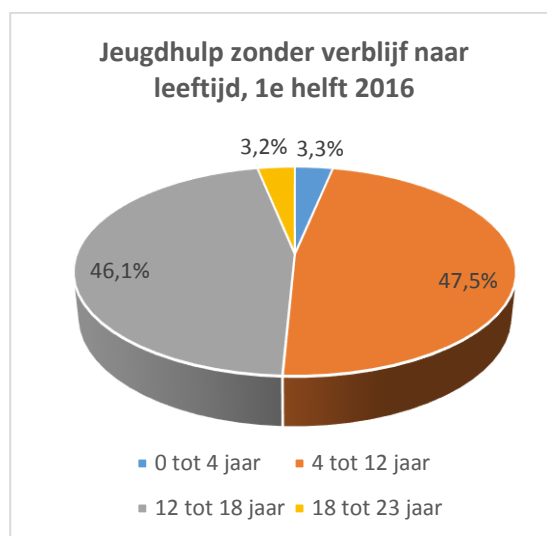
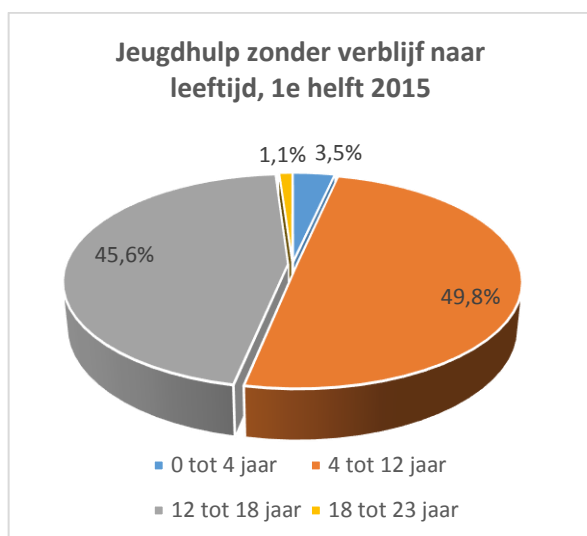

Het percentage kinderen dat jeugdhulp zonder verblijf krijgt ligt in de provincie Groningen fors hoger dan landelijk. In heel Nederland krijgt in de eerste helft van 2016 1,4% van de 0 tot 4 jarigen jeugdhulp zonder verblijf, 8,6% van de 4 tot 12 jarigen, en 8,0% van de 12 tot 18 jarigen.

Verdeling jeugdhulp naar leeftijdscategorie

Jeugdhulp zonder verblijf

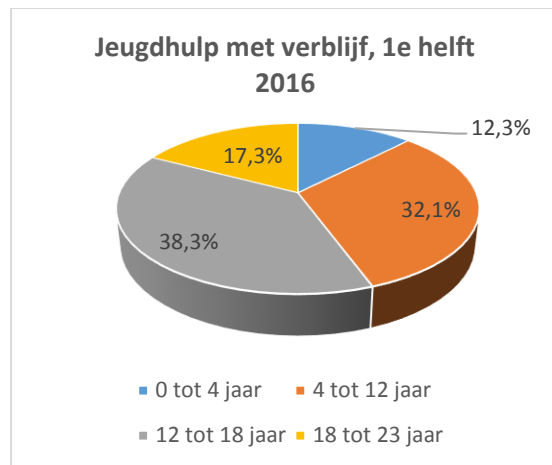
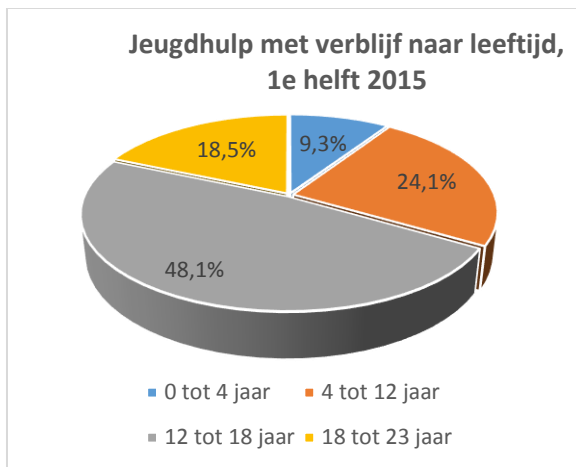
Het *aandeel* 4 tot 12 jarigen in het totale jeugdhulpgebruik (oranje) is in de eerste helft van 2016 iets afgenomen vergeleken met de eerste helft van 2015. Deze leeftijdsgroep is de grootste groep jeugdhulpgebruikers in de provincie Groningen. In de eerste helft van 2016 is het aandeel 18 tot 23 jarigen van het totale jeugdhulpgebruik (geel) fors hoger ten opzichte van de eerste helft van 2015. Het gaat echter om een klein aandeel van het totaal.

Jeugdhulp met verblijf

Bij jeugdhulp met verblijf is een flinke verschuiving te zien bij de leeftijdsgroepen 4 tot 12 en 12 tot 18 jaar. De leeftijdsgroep van de basisschool is in de eerste helft van 2016 een groter aandeel van de

totale jeugdhulp met verblijf dan in de eerste helft van 2015. Het omgekeerde is het geval bij de leeftijdsgroep 12-18 jarigen: die hebben in 2016 een kleiner aandeel in deze vorm van jeugdhulp.

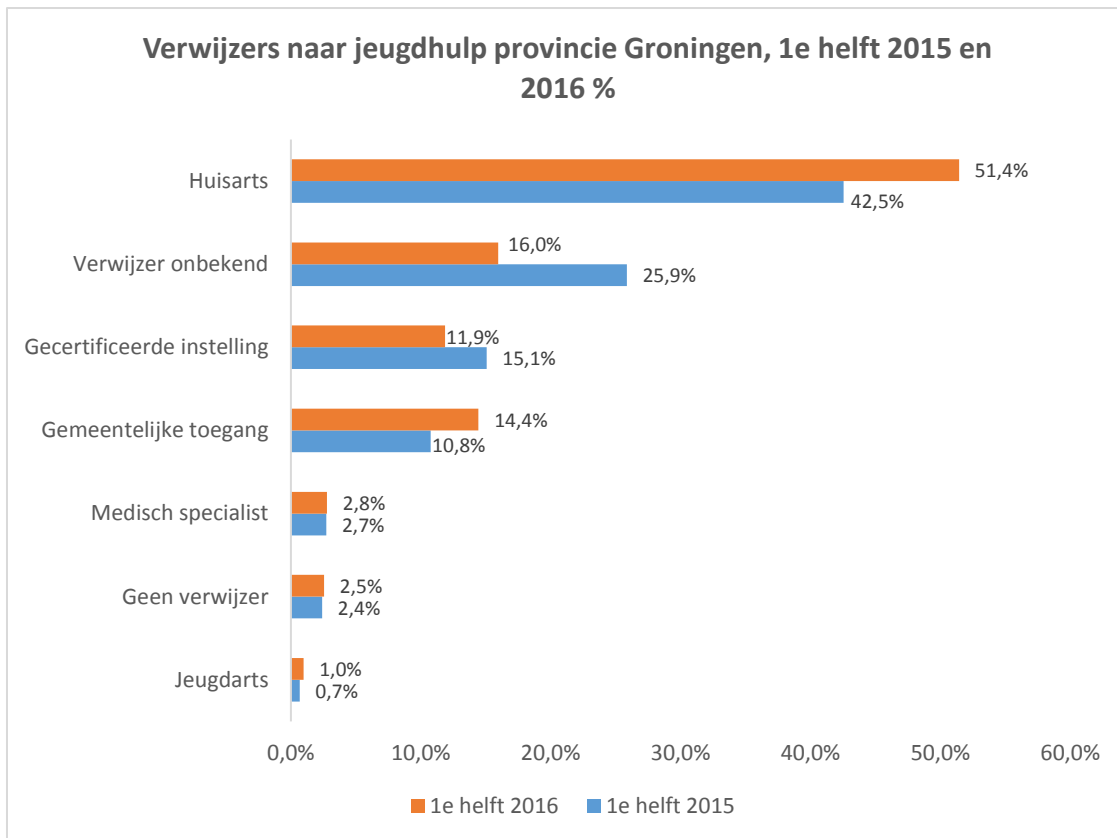
Vergelijking naar gezinstype

Zeven op de tien jeugdigen die jeugdhulp zonder verblijf ontvangen, wonen in een twee-oudergezin. Daarin is geen verandering ten opzichte van 2015. Eén op de vier jeugdigen met jeugdhulp zonder verblijf woont in een éénoudergezin. De verdeling is heel anders bij de jeugdhulp met verblijf: één op de drie jeugdigen met deze vorm van jeugdhulp komt uit een éénoudergezin, 40% komt uit een twee-oudergezin en 28% uit een ander type gezin. In 2016 is er een verschuiving te zien naar méér jeugdigen uit een twee-oudergezin die gebruik maken van jeugdhulp met verblijf.

Bijna 9 van de 10 jeugdigen (bijna 90%) die jeugdhulp zonder verblijf krijgen, wonen in een autochtoon gezin. Eén op 11 woont in een gezin met ouder(s) van niet-westerse herkomst. Dit is niet veranderd in 2016 ten opzichte van 2015.

Wie verwijst naar jeugdhulp?

Eén van de hoofddoelen van de transitie jeugdhulp is dat de gemeenten verantwoordelijk zijn voor de toewijzing van hulp. Daartoe zijn de gemeentelijke toegangen opnieuw ingericht. Hoe is de ontwikkeling sinds 2015? We zien dat in de eerste helft van 2016, vergeleken met de eerste helft van 2015, de gemeentelijke toegangen inderdaad vaker als verwijzer zijn opgetreden; een verschuiving van 10,8% naar 14,4% van alle verwijzingen. Opvallend is de toename van de verwijzingen door huisartsen. In de eerste helft van 2016 zijn deze verantwoordelijk voor ruim de helft van alle verwijzingen, in 2015 was het aandeel nog 42,5%. Het aandeel verwijzingen door de gecertificeerde instellingen is afgenomen. Dit zijn verwijzingen naar jeugdhulp vanuit de jeugdbescherming en jeugdreclassering. Ook het aandeel 'verwijzer onbekend' is teruggelopen. In de eerste helft van 2015 waren er 4000 verwijzingen van onbekende herkomst, in de eerste helft van 2016 waren dat er 2380. De volgorde van de verwijzers in Groningen komt overeen met die van Nederland.

Jeugdhulp naar gemeenten

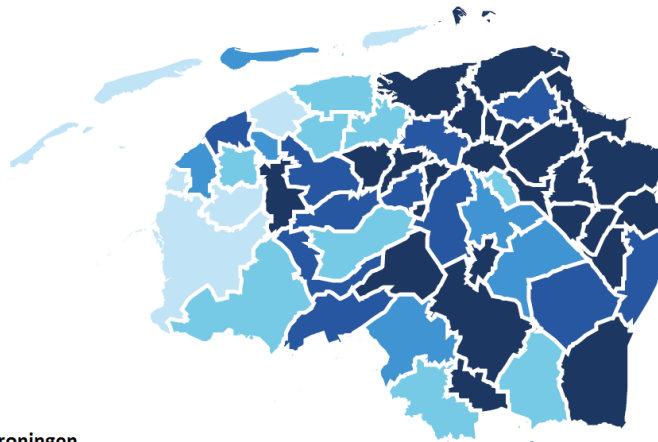
De provincie Groningen heeft wederom, met Midden-Limburg, het grootste jeugdhulpgebruik van Nederland. De meeste gemeenten in de provincie Groningen hebben het hoogste jeugdhulpgebruik. Het gaat dan om het hoogste aandeel, dus gebruik van jeugdhulp door minderjarigen ten opzichte van de hele leeftijdsgroep 0 tot 18 jaar. De gemeenten **Eemswold, Menterwolde en Hoogezand-Sappemeer** staan in de landelijke top tien met de hoogste percentages, namelijk 12,5% (Eemswold en Menterwolde) of meer (Hoogezand-Sappemeer 13,5%).

Op één na Groninger gemeenten hebben percentages boven het landelijke gemiddelde van 8,2%. Alleen de gemeente Haren zit daaronder met 7,1%.

Kaartje: Jeugdhulpgebruik naar % in Noord Nederland, eerste helft 2016

Jeugdhulp 0 t/m 17 jaar, naar gemeente

- Minder dan 6,59%
- 6,59 tot 7,42%
- 7,42 tot 8,49%
- 8,49 tot 9,57%
- 9,57% of meer

Bron: CBS
Bewerking: Sociaal Planbureau Groningen

Bronnen

CBS Statline jeugdzorgcombinaties en jeugdhulptrajecten

CBS rapportage Jeugdhulp eerste half jaar 2016, 31 oktober 2016

Informatie

Martin Bakker 06 52888696 m.bakker@sociaalplanbureau groningen.nl

Fransje Grisnich 06 46078444 f.grisnich@sociaalplanbureau groningen.nl

www.sociaalplanbureau groningen.nl

© 29 november 2016